

Geografska obilježja atrakcijske osnove Meksika

Rigo, Rafael

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:832147>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-03**



Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)



Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije

RAFAEL RIGO

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ATRAKCIJSKE OSNOVE MEKSIKA

Završni rad

Pula, rujan 2021.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije

RAFAEL RIGO

GEOGRAFSKA OBILJEŽJA ATRAKCIJSKE OSNOVE MEKSIKA

Završni rad

JMBAG: 0303074208

Studijski smjer: Kultura i turizam

Kolegij: Turistička geografija svijeta

Mentor: doc.dr.sc. Nikola Vojnović

Pula, rujan 2021.

Sadržaj

UVOD	1
1. PRIRODNA OSNOVA U FUNKCIJI RAZVOJA TURIZMA	3
1.1. Reljef	3
1.2. Klima i vegetacija.....	4
1.3. Vode	6
1.4. Zaštićena prirodna područja	7
1.4.1. Nacionalni park Cumbres de Monterrey	7
1.4.2. Nacionalni park Nevado de Toluca	8
1.4.3. Nacionalni park Cañón del Sumidero.....	9
1.4.4. Nacionalni park Tulum.....	10
1.4.5. Nacionalni park Lagunas de Zempoala	10
1.4.6. Nacionalni park Bahia de Loreto.....	11
2. ANTROPOGENA ATRAKCIJSKA OSNOVA.....	12
2.1. Kulturno-povijesna baština	12
2.1.1. Pretkolonijalno doba.....	12
2.1.1.1. Civilizacija Olmeka	13
2.1.1.2. Teotihuacán.....	14
2.1.1.3. Monte Albán	16
2.1.1.4. Palenque.....	17
2.1.1.5. Uxmal.....	18
2.1.1.6. Chichén Itzá	19
2.1.2. Kolonijalno doba	20
2.1.2.1 Ciudad de Mexico	21
2.1.2.2. Puebla.....	22
2.1.2.3. Oaxaca.....	22
2.1.2.4. Querétaro.....	22
2.2. Muzeji.....	23
2.2.1. Nacionalni antropološki muzej.....	23
2.2.2. Nacionalni muzej umjetnosti	23
2.2.3. Muzej Frida Kahlo.....	24
2.3. Manifestacije	24
2.3.1. Festival Día de Muertos.....	24

2.3.2. Festival vina i hrane u Pedregalu.....	24
2.3.3. Cervantino festival.....	25
3. TURIZAM POSEBNIH INTERESA	26
3.1. Kulturni turizam	26
3.2. Ekoturizam	26
3.3. Zdravstveni turizam.....	26
3.4. Avanturistički turizam.....	27
3.5. Nautički turizam.....	27
4. STATISTIČKI POKAZATELJI TURIZMA.....	28
4.1. Smještajni kapaciteti	28
4.2. Turistički dolasci i noćenja	29
ZAKLJUČAK.....	31
POPIS LITERATURE.....	32
POPIS PRILOGA	33
SAŽETAK	34
ABSTRACT.....	35

UVOD

Republika Sjedinjene Meksičke Države, federalna je republika koja se sastoji od trideset i jedne države. Smještena je u Srednjoj Americi između Meksičkog zaljeva i Karipskog mora na istoku i Tihog oceana na zapadu i jugu. Graniči sa SAD-om na sjeveru, te Belizeom i Gvatemelom na jugoistoku. U kulturnom pogledu Meksiko spada u područje koje pripada Latinskoj Americi, a u turističkom pogledu to područje također ima više dodirnih točaka s južnoameričkim zemljama nego s angloameričkim državama.

Ukupna površina Meksika iznosi 1 967 138 km² sa oko 127,6 milijuna stanovnika. Službeni jezik je španjolski, a govore se i indijanski jezici. Glavni grad je Ciudad de Mexico koji je jedan od najmnogoljudnijih gradova na Zemlji. Glavni izvor dohotka u Meksiku potječe od izvoza nafte i rudarstva (srebro, sumpor, fluor, željezna ruda, cink, bakar i uran). Meksička industrija prije svega obuhvaća tekstilne, kemijske i mehaničko konstrukcijske grane, a poljoprivreda zapošljava skoro trećinu ekonomski aktivnog stanovništva, ali je njena produktivnost manja od uzgoja stoke.

Cilj rada je prikazati obilježja atrakcijske osnove Meksika. Na koji način Republika Sjedinjene Meksičke države privlači turiste i navodi ih na ponovni dolazak. Meksiko, osim svojih najpoznatijih i najposjećenijih turističkih atrakcija masovnog turizma, pruža turistima i posjet mjestima sa atraktivnim i pustim plažama. Osim toga ljubiteljima povijesti nudi razgledavanje ostataka drevnih civilizacija, a ljubiteljima prirode i njezinih atrakcija priuštiti će razgledavanje u brojnim nacionalnim parkovima sa bogatim i jedinstvenim biljnim i životinjskim vrstama. Meksiko je zemlja u kojoj svaki turist može uživati i pronaći nešto što je po njegovom ukusu i preferencijama, što će se kroz ovaj rad i dokazati.

Tematika rada razrađena je u četiri dijela, odnosno od prvog do četvrtog poglavlja. U prvom poglavlju, pod nazivom "Prirodna osnova u funkciji razvoja turizma", govori se o reljefu, klimi i vegetaciji i vodama Meksika, opisuju se zaštićena prirodna područja, te su nabrojani i opisani izabrani nacionalni parkovi koji su turistima najatraktivniji.

U drugom poglavlju, čiji naslov glasi "Antropogena atrakcijska osnova", definirana je Meksička kulturno - povijesna baština, nabrojane su znamenitosti koje posebno privlače turiste zbog svoje povijesne važnosti i atraktivne gradnje, isto tako navedeni su muzeji koji privlače pažnju posjetitelja, te su nabrojane neke od manifestacija na kojima turisti i posjetitelji svojim dolaskom u Meksiko, mogu sudjelovati.

U trećem poglavlju govori se o turizmu posebnih interesa koji su u Republici Sjedinjene Meksičke države najintezivniji, najrasprostanjeniji i najatraktivniji. U ovom dijelu navedeni su posebni oblici turizma koji svojim sadržajem turiste i posjetitelje najviše privlače.

U četvrtom poglavlju pod nazivom "Statistički pokazatelji turizma", navedeni su statistički podaci u pogledu broja smještajnih kapaciteta, njihove kvalitete i kvantitete, te su prikazani turistički dolasci i noćenja za određeno razdoblje.

Prilikom izrade rada korištene su sljedeće metode: analize i sinteze, indukcije i dedukacije, apstrakcije, komparacije i dr. Od izvora podataka najviše su korištene knjige i internet.

1. PRIRODNA OSNOVA U FUNKCIJI RAZVOJA TURIZMA

Prirodne atrakcije odraz su geografske sredine u kojoj su nastale, a s obzirom na vrstu moguće je razlikovati klimatske i hidrografske činitelje, te biljni i životinjski svijet.¹

Meksiko se nalazi u jednom od najdinamičnijih tektonskih područja na Zemlji. Dio je oko-pacifičkog "Vatrenog prstena", područja aktivnog vulkanizma i čestih seizmičkih aktivnosti. Meksiko je smješten na zapadnom ili vodećem rubu Sjevernoameričke ploče, čija je interakcija s Pacifičkom, Kokosovom i Karipskom pločom dovela do brojnih i jakih potresa.²

Meksiko je većim dijelom brdovita država uglavnom na nadmorskoj visini većoj od 1500 metara. Središnje dijelove države zauzima prostrana Meksička visoravan, koju s istoka, zapada i juga okružuju planinski lanci mladoga nabranoga gorja. U podnožjima planinskih lanaca prostiru se obalne nizine uz Meksički zaljev i Tih ocean. Meksiku pripadaju i dva prostrana poluotoka: Yucatan na jugoistoku, te Baja California na sjeverozapadu, kao i vulkansko otočje Revillagigedo u Tihom oceanu.³

1.1. Reljef

Središnji dio države obuhvaća Meksička visoravan čiji se sjeverni dijelovi nalaze na nadmorskoj visini između 900 i 1200 metara, a središnji i južni dijelovi na visini od 2000 do 2700 metara. Sjeverni dio visoravni Mesa del Norte karakteriziraju brojne depresije u kojima se povremeno stvaraju slana jezera. Središnji dio visoravni, Mesa Central, najgušće je naseljen dio države, a gustoća naseljenosti najveća je u kotlinama podno vulkana u sastavu planinskih lanaca Sierra Madre Oriental, Sierra Madre Occidental i Cordillera Neo Volcánica. Planinski lanac Sierra Madre Oriental (najviši vrh Cerro Peña Nevada, 3644 metara) s istočne strane zatvara Meksičku visoravan i postupno, preko nižih uzvišenja prelazi u obalnu nizinu uz Meksički zaljev, dugu 1450 km. Zapadni obrub Meksičke visoravni čini 1200 km dug planinski lanac Sierra Madre Occidental visine do 4000 metara, raščlanjen dubokim riječnim dolinama, koji se prema tihooceanskoj obali vrlo strmo spušta u usku obalnu nizinu. Južnu granicu Meksičke visoravni čini planinski lanac Cordillera Neo Volcánica, vulkansko gorje u kojem su neki vulkani još uvijek aktivni. U njemu se nalazi

¹ Weber, S., Mikačić, V., 2003: Osnove turizma, Školska knjiga, Zagreb, str. 92.

² <https://www.britannica.com/place/Mexico#ref27374>

³ Klemenčić M., 2006: Atlas svijeta, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, str. 552.

najviši vrh Meksika Citlaltépetl visine 5610 metara, zatim slijede Popocatepetl (5452 metra) i Iztaccíhuatl (5286 metara) koji je izrazito pogodan za planinarenje. Južno od Cordillera Neo Volcánica nastavlja se planinski lanac Sierra Madre del Sur (najviši vrh Cerro Tlacotepec, 3703 metara) koji se vrlo strmo izdiže iz uskoga pacifičkog primorja. Prema istoku Sierra Madre del Sur prelazi u visoravan Oaxaca koja se preko Tehuantepeške prevlage (fizičkogeografska granica Sjeverne i Srednje Amerike) nastavlja gorjem Sierra de Sostonusco, te visoravni Chiapas na krajnjem jugu Meksika. Sjeverno od visoravni Chiapas nalaze se prostrane vapnenačke zaravni koje se protežu i na ravnice poluotoka Yucatána. Poluotok Yucatán leži sjeveroistočno od ravnice Tabasco i proteže se prema sjeveru, čineći razdjelnik između Meksičkog zaljeva i Karipskog mora. Vapnenački (kraški) teren poluotoka rijetko prelazi 150 metara nadmorske visine.⁴

Slika 1. Karta Meksika



Izvor: <http://ontheworldmap.com>

1.2. Klima i vegetacija

Za važnost razvitka turizma u Meksiku treba izdvojiti klimatske značajke. Klima ima veliku važnost zbog pretežno tropskih obilježja i velikog broja sunčanih sati kroz cijelu

⁴ Klemenčić M., 2006: Atlas svijeta, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, str. 552.-553.

godinu. Temperature zraka više su u primorskim područjima, dok je u unutrašnjosti zemlje klima ugodnija zbog više nadmorske visine. Za razliku od zapadnih, istočne obale Meksika imaju znatno nepovoljniju klimu za razvoj turizma zbog veoma izražene sparine ljeti, koja se poklapa s velikom količinom padalina.⁵

Zbog površine koju obuhvaća i izduženosti veće od 3000 km u smjeru sjeveroistok – jugozapad, Meksiko karakterizira velika raznolikost klimatsko – vegetacijskih obilježja. Sjeverni dijelovi Meksičke visoravni, dijelovi pacifičkog primorja i poluotok Baja California nalaze se u području subtropske polupustinjske i pustinjske klime s godišnjom količinom padalina manjom od 250 mm koje padnu tijekom zime, te vrlo visokih temperatura tijekom ljetnih mjeseci koje iznose između 28 i 30 °C. U središnjim i južnim dijelovima Meksika prevladava tropska klima s velikim razlikama u količini oborina i temperaturnim vrijednostima, ovisno o nadmorskoj visini i izloženosti vlažnim sjeveroistočnim pasatima koji definiraju kišno razdoblje od lipnja do listopada. Vrijednosti temperature variraju prema nadmorskoj visini pa se stoga mogu razlikovati karakteristični visinski katovi:

1. Tierra caliente (vrući pojas) – obalne nizine do 1000 metara nadmorske visine sa središnjom godišnjom temperaturom od oko 25 °C
2. Tierra templada (Umjereni pojas) – dijelovi Meksičke visoravni do visine od 2000 metara; središnja godišnja temperatura iznosi oko 20 °C
3. Tierra fria (hladan pojas) – dijelovi Meksičke visoravni i visoravan Chiapas između 2000 i 4000 metara nadmorske visine, a središnja godišnja temperatura iznosi oko 16 °C
4. Tierra helada (ledeni pojas) – područje iznad 4000 metara visine gdje temperatura rijetko iznosi više od 10 °C

Godišnje količine padalina kreću se od 2500 mm ponegdje na obali Meksičkog zaljeva do manje od 250 mm u sjeverozapadnim dijelovima Meksičke visoravni i poluotoka Baja California. Za vrijeme kišnog razdoblja istočnu obalu Yucatána povremeno pogađaju tropski cikloni.⁶

Meksiko je jedna od biološki najraznolikijih zemalja na svijetu, koja obuhvaća prostrane pustinje, tropske prašume i močvare mangrova. Sjeverni i sjeverozapadni dijelovi unutrašnjosti i poluotok Baja California prekriveni su polupustinjskom i pustinjskom

⁵ Curić, Z., Glamuzina, N., Opačić, V. T., 2013: Geografija turizma, Ljevak, Zagreb, str. 49.

⁶ Klemenčić M., 2006: Atlas svijeta, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, str. 554.

vegetacijom koja prema jugu prelazi u trnovitu savanu. U središnjim i južnim dijelovima države vegetacija je raspoređena u karakteristične visinske katove, te u području tierra caliente prevladava tropska kišna šuma, u tierra templadi suptropska zimzelena i listopadna šuma, u tierra fria listopadne i crnogorične šume, te u tierra heladi rijetka visokoplaninska vegetacija. Na visoravni Chiapas i poluotoku Yucatán dominiraju tropske kišne šume koje imaju jednu od najvećih bioraznolikosti u svijetu. U ovim područjima najčešće rastu paprati, epifiti i razne vrste palmi. Veliki dio pacifičkog obalnog područja, od Mazatlana do granice s Gvatemalom, prekriveno je tropskim listopadnim ili polulistopadnim šumama koje nemaju bioraznolikost i gustoću poput tropskih prašuma.⁷

1.3. Vode

Hidrogeografski faktori pogoduju razvoju kupališnog turizma kroz cijelu godinu zbog toga što Meksiko ima obale na dva oceana. Zapadna obala ima izlaz na Tihom, a istočna na Atlantski ocean (Meksički zaljev i Karipsko more). Južni dio pacifičke obale razvijeniji je od sjevernog dijela iako ima nepovoljniju klimu. Na tom su području mnoge važne kupališne destinacije, od kojih su najpoznatije Acapulco, Ixtapa-Zihuatanejo i Puerto Escondido. Ostala su važna kupališta središta Puerto Vallarta (u njegovoj blizini je smješteno kupališno područje Riviera Nayarit), Manzanillo, Mazatlán, San Blas, Guaymas San Carlos i Huatulco. Costalegre je dio obale između Puerto Vallarta i Manzanilla i odlikuje se mnogim atraktivnim zaljevima. Atraktivne plaže Karipskog mora karakterizira tirkizno plava voda, idealna za kupanje, a najpoznatije ljetovalište na tom području je Cancún. Na obali Tihog oceana, visoki valovi omogućuju surfanje kao npr. plaže u Oaxaci. U Kalifornijskom zaljevu nalaze se plaže s pustinjским krajolicima u kojima živi velik broj morskih vrsta, što ih čini pogodnim za sportski ribolov i vodene sportove, primjer za to je poznato turističko odmaralište Los Cabos.⁸

Zbog svojih klimatskih karakteristika i rasporeda oblika reljefa, Meksiko ima nekoliko glavnih rijeka i prirodnih jezera. Najveće rijeke se nalaze u središnjem dijelu zemlje. Rijeka Lerma izvire u slivu Toluca, zapadno od Ciudad de Mexica, i teče prema zapadu formirajući jezero Chapala, koje je najveće u zemlji. Jezero obuhvaća 1080 km² i nalazi se na 1800 metara nadmorske nizine. Uz obalu jezera nalazi se niz turističkih središta kao što su Ajijic, San Antonio Tlayacapán, Jocotepec, te tereni za golf i marina za jahte. Rijeka Santiago tada istječe iz Chapale na sjeverozapad, prelazeći Sierra Madre Occidental

⁷ Klemenčić M., 2006: Atlas svijeta, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 554

⁸ Curić, Z., Glamuzina, N., Opačić, V. T., 2013: Geografija turizma, Ljevak, Zagreb, str. 49

na putu prema Tihom oceanu. Vode tekuće prema istoku rijeke Pánuco i njezinih pritoka, rijeka Moctezuma i Santa María, potječu iz istočne Središnje Mese i provlače se kroz klisure u Sierra Madre Oriental na putu do Meksičkog zaljeva. Jezera Pátzcuaro i Cuitzeo, zapadno od Ciudad de Mexica, ostaci su prostranih jezera i močvara koji su prije europskog naseljavanja pokrivali veći dio južnog Mesa Centrala. U sušnoj Mesa del Norte ima malo stalnih tekućica, a većina teku prema unutrašnjosti, a ne u ocean. Daleko najvažnija rijeka u tom dijelu zemlje je Río Bravo del Norte, koja čini poduži dio međunarodne granice sa Sjedinjenim Američkim Državama. Rijeka Conchos, pritoka Río Brava, važna je zbog poljoprivrede, navodnjavanja i hidroelektrane.⁹

1.4. Zaštićena prirodna područja

U Meksiku postoji 67 nacionalnih parkova, koje je meksička vlada izdvojila radi zaštite tih određenih područja i očuvanja njihove biološke raznolikosti. Međutim, glavni razlog zbog kojeg je Meksiko uložio u zaštitu nacionalnih parkova je njihov bogat doprinos turizmu u zemlji. Neki od nacionalnih parkova imaju pristup obali, dok su ostali u unutrašnjosti i nalaze se uglavnom u planinskim predjelima zemlje. Nacionalni parkovi u Meksiku pogodni su za aktivnosti kao što su planinarenje, kampiranje, vožnja kajakom, biciklizam i druge sportove. U nastavku je izdvojeno šest nacionalnih parkova.¹⁰

1.4.1. Nacionalni park Cumbres de Monterrey

Nacionalni park Cumbres de Monterrey smješten je u planinskom lancu Sierra Madre Oriental na sjeveroistoku. Osnovan je 1939. godine, te ima ukupnu površinu od 2.465 četvornih kilometara. Atrakcije unutar parka su planine Sierra Madre Oriental, od kojih su mnoge više od 2100 metara i na nižim padinama imaju borove i hrastove šume, zatim ekološki park Huasteca Canyon u blizini Monterreya, špiljski sustav Garcia i 25 metara visoki slapovi Cola de Caballo koji su lako dostupni uređenom stazom, jugozapadno od Santiaga. Špiljski sustav Garcia jedan je od najvećih takvih sustava u Meksiku, a otkriven je tek 1843. U špiljama su otkriveni i morski fosili, jer se oblog špilja uglavnom sastoji od oceanskih sedimentnih stijena.¹¹

⁹ <https://www.britannica.com/place/Mexico/Drainage>

¹⁰ <https://www.gob.mx/semarnat/articulos/conoce-10-de-los-67-parques-nacionales-mas-emblematicos-de-mexico?idiom=es>

¹¹ <https://www.britannica.com/place/Cumbres-de-Monterrey-National-Park>

Slika 2: Nacionalni park Cumbres de Monterrey



Izvor: <https://laceo.com>

1.4.2. Nacionalni park Nevado de Toluca

Ovaj nacionalni park nalazi se u središnjem Meksiku 135 km zapadno od Ciudad de Mexica. Površina parka iznosi 679 četvornih kilometara, a osnovan je 1936. godine, prvenstveno radi zaštite vulkana Nevado de Toluca, koji čini gotovo cijelu površinu parka i četvrti je najviši vrh u Meksiku (4.565 metara). Vulkan je već dugo vremena neaktivan, te se u njegovom krateru nalaze dva jezera, Laguna del Sol (Sunčevo jezero) i Laguna de la Luna (Mjesečevo jezero). Jezera su glavna atrakcija u parku zbog specifične boje vode, ali zbog veoma niske temperature nisu pogodna za kupanje. U njima su pronađena brojna važna arheološka otkrića, koja se odnose na ceremonije koje su se ovdje izvodile u doba prije španjolskih osvajanja. Park nudi aktivnosti kao što su planinarenje, brdski biciklizam i jahanje. Jedan od razloga zbog kojeg je ovaj krater popularan među posjetiteljima jest taj što je jedini u Meksiku do kojeg se može doći automobilom.¹²

¹² <https://www.britannica.com/place/Nevado-de-Toluca-National-Park>

Slika 3: Nacionalni park Nevado de Toluca



Izvor: <https://www.tripadvisor.com>

1.4.3. Nacionalni park Cañón del Sumidero

Kanjon Sumidero glavna je atrakcija ovog nacionalnog parka sa strmim liticama koje podsjećaju na visoke zidove koji dosežu visinu od čak 1000 metara. Nacionalni park se nalazi sjeverno od grada Tuxtla Gutiérrez na jugoistoku zemlje. Na sjevernom dijelu kanjona nalazi se brana Chicoasén koja tvori umjetno jezero na rijeci Grijalvi. Kanjon se razgledava s brodova koji se kreću između atraktivnih visokih litica koje su prekrivene vegetacijom, a u parku žive i brojne endemske vrste. Ovo odredište, također privlači posjetitelje koji se bave aktivnostima poput brdskog biciklizma, plivanja i vožnjom kajaka. Međutim ovaj nacionalni park ima problema sa onečišćenjem zbog velikih količina otpada koji se spuštaju niz rijeku iz grada Tuxtla Gutiérreza tijekom kišne sezone.¹³

Slika 4: Nacionalni park Cañón del Sumidero



Izvor: <https://www.tripadvisor.com>

¹³ <https://www.gob.mx/semarnat/articulos/conoce-10-de-los-67-parques-nacionales-mas-emblematicos-de-mexico?idiom=es>

1.4.4. Nacionalni park Tulum

Nacionalni park Tulum poznat je po svojim ruševinama istoimenog drevnog grada majanske civilizacije, te spada pod jedno od najposjećenijih arheoloških nalazišta u Meksiku. Park obiluje brojnim ponikvama koji su za Maje bili od velike važnosti, kako za izvor vode, tako i za ritualna mjesta. U parku se nalazi velika raznolikost flore i faune, a najviše pozornosti privlače morske kornjače koje obitavaju na ovom području između svibnja i studenog. Ovaj nacionalni park nudi posjetiteljima spoj prirodnih atrakcijama sa ostacima drevne majanske kulture.¹⁴

Slika 5. Nacionalni park Tulum



Izvor: <https://www.gob.mx/conanp/documentos/parque-nacional-tulum>

1.4.5. Nacionalni park Lagunas de Zempoala

Nacionalni park Lagunas de Zempoala nalazi se 50 km južno od Ciudad de Mexica, a karakterizira ga bogata vegetacija borovih i hrastovih šuma, planinskih travnjaka kao i raznolikost faune sa brojnim endenskim vrstama. U ovom atraktivnom krajoliku posjetiteljima mogu planinariti i kampirati, a posebnu pozornost privlače sela u parku koje čuvaju mnoge meksičke tradicije.¹⁵

¹⁴ <https://www.gob.mx/conanp/documentos/parque-nacional-tulum>

¹⁵ <https://www.gob.mx/semarnat/articulos/conoce-10-de-los-67-parques-nacionales-mas-emblematicos-de-mexico?idiom=es>

Slika 6. Nacionalni park Lagunas de Zempoala



Izvor: <https://www.gob.mx/semarnat/articulos/conoce-10-de-los-67-parques-nacionales-mas-emblematicos-de-mexico?idiom=es>

1.4.6. Nacionalni park Bahia de Loreto

Nacionalni park Bahia de Loreto nalazi se na istočnoj obali poluotoka Baja California, a čine ga pet otoka prepunih biološkom raznolikošću. Glavna atrakcija parka su susreti posjetitelja sa najvećim sisavcem na svijetu, plavetnim kitom, kao i grbavim kitovima, orkama, dupinima i morskim lavovima. Unatoč činjenici da je klima suha i s malo padalina ljeti, bilježi prosječne temperature od 23 °C, što je idealno za mnoge posjetitelje za sportski ribolov i ronjenje, kao i ostale aktivnosti poput planinarenja i kampiranja. Park se nalazi i na popisu UNESCO -ve Svjetske baštine.¹⁶

¹⁶ <https://www.gob.mx/conanp/documentos/bahia-de-loreto>

2. ANTROPOGENA ATRAKCIJSKA OSNOVA

Atrakcije koje obuhvaćaju kulturno-povijesne spomenike iz različitih razdoblja sastavni su dio turističkih atrakcija, bilo da se nalaze u mjestu koje posjećuju turisti ili su upravo one glavni poticaj putovanju. Začetke stvaranja kulturno-povijesnih atrakcija u turizmu moguće je pratiti od razdoblja „grand tour“ putovanja, čiji je glavni cilj bio da sudionike putovanja upozna s kulturno-povijesnim znamenitostima zemalja koje posjećuju. S turističkog stajališta, među izgrađenim atrakcijama najveću privlačnost imaju urbane cjeline (naselja, urbani kompleksi), pojedini objekti (crkve, zgrade) i umjetnička djela (slike, kipovi i slično). Kao jedan od motiva putovanja društvene su atrakcije jače naglašene kod kraćih putovanja kao npr. pri boravku u gradovima gdje turisti posjećuju muzeje, festivale, galerije itd. Svjetski poznate atrakcije privlače i brojne inozemne turiste.¹⁷

Društveni atraktivni faktori imaju važnu ulogu u meksičkom turizmu i dobro su valorizirani. Kulturno-povijesni spomenici vrlo su raznoliki, a najveću pozornost turista privlače oni iz pretkolonijalnog doba, kao i barokne građevine iz doba španjolske kolonijalne uprave. Kulturne ustanove također imaju veliku važnost, posebno u velikim gradovima, koji ujedno imaju funkciju kulturnih središta. Među njima ponajviše se ističu muzeji, osobito oni u kojima se čuvaju izlošci domorodačkih naroda.¹⁸

2.1. Kulturno-povijesna baština

Meksiko je izrazito poznat u svijetu zbog svojih drevnih gradova i mnogih značajnih arheoloških nalazišta iz pretkolonijalnog razdoblja, te zbog toga Meksiko ima dobro razvijen kulturni turizam. Mnoga od ovih mjesta spadaju pod UNESCO-vu svjetsku baštinu i jedna su od najistaknutijih turističkih atrakcija u Meksiku.

2.1.1. Pretkolonijalno doba

U Meksiku se nalazi više od deset tisuća ruševina drevnih naselja i gradova koji potječu iz doba prije Španjolskih osvajanja. Neke od ovih ruševina se nalaze u izoliranim mjestima, dok su neke od njih u urbanim područjima. Ove ruševine predstavljaju civilizacije

¹⁷ Weber, S., Mikačić, V., 2003: Osnove turizma, Školska knjiga, Zagreb, str. 98.

¹⁸ Curić, Z., Glamuzina, N., Opačić, V. T., 2013: Geografija turizma, Ljevak, Zagreb, str. 49.

iz pretkolonijalnog doba koje su se počele razvijati prije 3000 godina. Najstarija civilizacija je olmečka koja se počela razvijati oko 1200. godine pr. Kr na obali Meksičkog zaljeva.¹⁹

2.1.1.1. Civilizacija Olmeka

Olmeci su izgradili velika naselja i proizvodili kamene skulpture i keramiku, te razvili kalendar i sustav pisma. Njihova religija i umjetnost utjecali su na sve kasnije srednjoameričke civilizacije. Najveće rano olmečko središte San Lorenzo svoj vrhunac je doživjelo između otprilike 1250. i 950. godine pr. Kr. Izgrađen je na području koje se uzdiže 70 metara iznad rijeke Coatzacoalcosa. Od erozije tla osigurali su se terasama i odvodnim kanalima, a potom su vrh brijega izravnali kako bi dobili umjetnu zaravan. Na zapadnoj, sjeverozapadnoj i južnoj strani ove goleme zaravni koja je duga oko 900 i široka oko 600 metara, graditelji su napravili šest monumentalnih zemljanih nasipa, te 12 rezervoara i sustav podzemnih cijevi za vodu. Objekt palacio rojo (crvena palača) podignut je na umjetnom zemljanom humku u sredini kompleksa. Od njega je ostalo 60 m² crvenkastog poda, nekoliko kamena koji su tvorili stube i ostaci golemih bazaltnih stupova koji su nekoć vjerojatno držali drveni krov. U San Lorenzu se nalazi sedamdeset isklesanih kamenih spomenika, uključujući i deset kolosalnih glava. Isklesane glave koje imaju jasno različite crte lica vjerojatno su predstavljale vodeće uglednike, vladare ili vrhovne svećenike. Na većini glava vidljivo je prepoznatljivo pokrivalo za glavu tako da podsjeća na kacige kakve su nosili pripadnici kasnijih srednjoameričkih kultura tijekom ritualne igre loptom koja je tradicionalno bila ograničena samo na vladajuću elitu. U San Lorenzu se mogu vidjeti i tri monumentalna bazalna prijestolja. Ovi monoliti teže 30 tona i likovi naslikani na prednjoj strani svakoga bloka predstavljaju olmečke vladare. To proizlazi iz niza simbola koje su drevni klesari upotrijebili kako bi ostavili dojam uzvišenosti i moći kao npr. ukrasom za glavu od perija harpije. Između 950. i 900. godine pr. Kr. San Lorenzo je naglo napušten, a niti danas se još ne zna zašto je došlo do napuštanja.²⁰

Otprilike u isto doba kad je San Lorenzo napušten, kompleks u La Venti u blizini obale zaljeva Campechea stotinu kilometara istočnije dosegnuo je svoj vrhunac. U njegovoj je okolini živjelo oko 18 000 stanovnika. Golemi kompleks podignut je poslije 1000. godine pr. Kr. i izgrađen je u četiri faze. Objekti su bili precizno postavljeni duž osi sjever-jug, a to su postigli na temelju pozornih astronomskih opažanja. Na jugu se nalazi i Velika piramida visine 30 metara, koja je jedna od najvećih zemljanih građevina u Srednjoj Americi. Sjeverno

¹⁹ Black J., 2020: Povijest svijeta, Stanek, Varaždin, str. 89.

²⁰ Foster L. V., 2007: A Brief History of Mexico, Checkmark Books, New York, str. 24.

od piramide nalazi se otvoren prostor dug 80 metara, opasan zemljanim bedemima, koji je služio kao igralište za igru s loptom. Iza njega prostire se još jedan otvoreni prostor okružen okomitim bazaltnim pločama i u njemu se nalazi mozaik koji predstavlja masku u obliku jaguara koji je najistaknutiji motiv olmečke umjetnosti.²¹

Nije jasno što se dogodilo sa Olmecima i zašto su napuštali svoja naselja, ali za sobom su ostavili trajnu kulturnu baštinu koja je zanimljiva posjetiteljima. Kasnije srednjoameričke civilizacije naslijedile su od njih tradiciju monumentalne arhitekture i obrednih mjesta orijentiranih prema nebeskim tijelima, a uz to ostavili su i ritualnu igru s loptom.²²

2.1.1.2. Teotihuacán

Povijest Teotihuacána započela je u pretklasičnom razdoblju, a u najstarijim arheološkim slojevima koji datiraju iz 150. godine pr. Kr., pronađeni su dokazi postojanja primitivnog trgovačkog središta i ruralnog sela. Od 100. godine pr. Kr. pa nadalje podizane su razne monumentalne građevine, a Teotihuacán je preuzeo ulogu najvažnijeg središta na Meksičkoj visoravni i u susjednim područjima. Bio je glavno gospodarsko, ali i vjersko središte u regiji, međutim ni danas se ne zna koja civilizacija ga je izgradila. Između 1. i 7. stoljeća grad se razvijao, a oko 750. godine veliki dio grada je izgorio, vjerojatno tijekom pobune ili građanskog rata. Stoljećima kasnije ovo područje su posjećivali astečki hodočasnici. Teotihuacán je 1987. godine proglašen UNESCO-voim svjetskom baštinom. Ovo arheološko nalazište koje je udaljeno samo 50 km od Ciudad de Mexica vrlo je atraktivno posjetiteljima svojom veličinom i impozantnošću. U svom današnjem obliku grad Teotihuacán otkriva nam kako je izgledao između 200. i 650. godine, u vrijeme svoje najveće raskoši, kad je zauzimao površinu od gotovo dvadeset i pet četvornih kilometara i imao oko 125000 stanovnika. Po upečatljivim kamenim građevinama i terasama piramidalnog oblika, na kojima su se nekada nalazili hramovi, može se vidjeti kako je Teotihuacán bio planiran da zadovolji sve zahtjeve vladajućih staleža kao i običnog puka, te kako je grad bio građen tako da su vjerske građevine smještene uz državne i građanske. Dvije glavne ulice dijele grad na četiri četverokutna područja. Jedna od ulica je Avenija mrtvih koja se proteže od juga prema sjeveru i završava golemim trgom nad kojim se izdiže Mjesečeva piramida, okružena stepenastim platformama. Nedaleko od nje nalazi se i velika Sunčeva piramida koja je jedna od najatraktivnijih građevina u pretkolonijalno doba zbog

²¹ Foster L. V., 2007: A Brief History of Mexico, Checkmark Books, New York, str. 25.

²² Kirkwood B., 2000: The history of Mexico, Greenwood Press, Westport, str. 17.

svoje impresivne veličine. Piramida je visoka 70 metara, a kvadratni tlocrt je dužine 222 x 256 metara. Avenija mrtvih sječe se s ulicom koja se proteže od istoka prema zapadu, a uz nju se nalazi arhitektonski kompleks poznat pod imenom Tvrđava unutar kojeg su se nalazile mnoge zgrade. Mreža ulica i avenija koje se međusobno sjeku pod pravim kutom dijele grad na četvrti, koje su se izvorno sastojale od višekatnih zgrada. Manje piramide predstavljale su novo obilježje, koje se može pronaći i u drugim civilizacijama toga područja, s jednom nagnutom plohom koju slijedi druga nakošena na prvu, a to su talud i tablero. Unutar Tvrđave nalazi se nekoliko atraktivnih građevina, osobito Quetzalcóatlov hram u obliku piramide. Vanjski zidovi ukrašeni su kipovima koji predstavljaju čudovišna stvorenja, a to su kipovi Pernate zmije, zatim i druga mitološka bića mogu se pronaći na zidnim freskama. Ostale važne građevine su Palača jaguara, Hram poljoprivrede i Quetzalpapálotlova palača. Quetzalpapálotlova palača nalazi se u blizini Mjesečeva trga, ima brojne razine, a svaka od razina odgovara proširenjima koja su dodavana tijekom stoljeća. Najmlađa građevina ima prostranu terasu okruženu trijemom sa stupovima. Četvrtasti stupovi prekriveni su kamenim pločama ukrašeni plitkim reljefima, među kojima je i lik hibridna boga, poznata i kao Quetzalpapálotl, što doslovce znači „ptica-leptir“.²³

Slika 7. Sunčeva piramida



Izvor: <https://www.britannica.com>

²³ Kirkwood B., 2000: The history of Mexico, Greenwood Press, Westport, str. 18.-20.

2.1.1.3. Monte Albán

U blizini grada Oaxace nalaze se zanimljivi ostatci Monte Albána, grada čiji korijeni sežu do otprilike 700. godine pr. Kr. i najstarije je gradske naselje u Srednjoj Americi. Od kasnog pretklasičnog razdoblja i tijekom klasičnog razdoblja Monte Albán je bio zapotečka prijestolnica iako najstariji arheološki slojevi pokazuju i snažan olmečki utjecaj. Grafički simboli pronađeni na ovom mjestu smatraju se najstarijim oblikom pisma u tom dijelu Amerike, koje potječe iz 600. godine pr. Kr. Monumentalni kompleks Monte Albána smješten je na umjetnoj terasi u Dolini Oaxace, na nadmorskoj visini višoj od 2100 metara. Najstariji ostatci potječu iz prve montealbánske faze, koja je vremenski smještena između 700. i 100. godine pr. Kr. Gradska struktura koja se danas može vidjeti potječe iz klasičnog razdoblja, kad su grad i zapotečka kultura dostigle svoj vrhunac. Ondje se nalaze brojne platforme piramidalnog oblika koje su predstavljale temelj za hramove, privatne rezidencije, dvorišta, državne palače i igralište za obredna loptanja. Sve te građevine raspoređene su oko Velikog trga koji je pravokutnog oblika. Građevine piramidalnog oblika iz klasičnog razdoblja pokazuju utjecaj Teotihuacána, što se može vidjeti po uporabi arhitektonskih modula poznatih kao talud i tablero. Neke građevine imaju osobito neobičnu strukturu i postale su simbolima izgleda i kulture Monte Albána. Posebno treba izdvojiti Građevinu J i Platformu plesača. Građevina J smještena je na južnom rubu Velikoga trga i ima vrlo neobičan oblik šiljka strijele i petostrani tlocrt. Smatra se kako je riječ o arhitektonskom prikazu kalendara sunčeve godine i pretpostavlja se da je jedna od najstarijih američkih zvjezdarnica. Vanjski zidovi Građevine J ukrašeni su likovima u plitkom reljefu, popraćenim grafičkim znacima. Na zapadnoj strani Velikoga trga nalazi se Platforma plesača, koja je jedna od najstarijih građevina u tom obrednom središtu. Jugoistočno pročelje platforme prekriveno je velikim kamenim pločama ukrašenim vrlo dugim plitkim reljefom na kojemu je prikazano 140 ljudskih likova. Uz javne i vjerske spomenike, Monte Albán sadrži i groblja. Grobnice koje potječu iz različitih vremenskih razdoblja, ukopane su u obronak brijega i ispod podova kuća i hramova. Najspektakularnije grobnice su one koje potječu iz mlađeg klasičnog razdoblja. Osobito su atraktivne višebojne freske na zidovima, koje prikazuju mitološke prizore, a stilom su slične onima iz Teotihuacána. Ove freske pružaju uvid posjetiteljima da steknu spoznaje o zapotečkom vjerskom panteonu.²⁴

²⁴ Bourbon F., 2002: Drevne civilizacije, Mozaik knjiga, Zagreb, str. 289.-293.

2.1.1.4. Palenque

Palenque je jedno od najpoznatijih majanskih arheoloških nalazišta. Nalazi se u regiji Chiapas nedaleko od doline rijeke Usumacinta. Cijeli golemi kompleks zauzima površinu od 18 četvornih kilometara od kojeg je samo središnji dio nazvan Glavnom skupinom, iskrčen i očišćen od tropske prašume. Područje Palenque nastanjeno je između 150. i 250. godine, a grad je svoj najviši kulturni i arhitektonski razvoj dosegao između 615. i 800. godine. Tada su izgrađeni najvažniji spomenici i ispisani povijesni tekstovi koji sadrže imena i zakone vladara koji su upravljali gradom.²⁵

Danas posjetitelji putuju cestom koja započinje u sjevernom dijelu grada koja vodi do Glavnog trga, za koji se smatra da je bio obredno središte. Na istočnoj strani ovog golemog otvorenog prostora dominira monumentalni kompleks nazvan Palačom. Palača se sastoji od visoke platforme koja je dugačka 87 metara i oko 70 metara široka, a građevine koje čine palaču sastoje se uglavnom od natkrivenih hodnika, čiji su vanjski zidovi ukrašeni plitkim reljefima. Cijelim ovim kompleksom dominira četverokatni toranj, koji je najvjerojatnije služio kao zvjezdarnica. Na južnoj strani trga nalazi se najimpozantnija sveta građevina u Palenqueu, a to je Piramida natpisa, koja je visoka 42 metra, a sastoji se od devet tijela koja se međusobno preklapaju. Piramida je dobila ime po tri kamene plohe smještene unutar gornjeg hrama, potpuno prekrivene isklesanim hijeroglifima, koje tvore jedan od najdužih ikad otkrivenih mayanskih natpisa. Pored piramide, ispod razine trga nalazi se komora u kojoj je bio sahranjen najslavniji kralj Pacal koji je vladao Palenqueom od 615. do 683. godine. Osim Palače i Piramide natpisa, obredno središte Palenquea sadrži i druge skupine značajnih građevina, kao što su Sjeverna skupina, Grofov hram i igralište za obredno loptanje. Atraktivni su i tzv. Skupina križa koju tvore Hram križa, Hram lisnatog križa i Hram sunca. Smješteni su u podnožju brežuljka podno Palače. Ovi hramovi su piramide čiji su gornji dijelovi prekriveni krovovima s potkrovljem, a uzduž zidova se protežu ikonografski crteži koji su povezani s mayanskim kozmološkim temama. Hram sunca i Hram lisnatog križa sadrže brojne zanimljive natpise o obredu posvećenja vladara Can Bahluma.²⁶

²⁵ <https://whc.unesco.org/en/list/411/>

²⁶ Bourbon, F., 2002: Drevne civilizacije, Mozaik knjiga, Zagreb, str. 294.-300.

Slika 8. Piramida natpisa



Izvor: : <https://www.britannica.com>

2.1.1.5. Uxmala

Ruševine grada Uxmala prostiru se na tako velikom području da je to navelo arheologe da ga smatraju glavnim gradom stila Puuc na Yucatánu. Jedno od tipičnih obilježja Uxmala je četverokutna građevina, arhitektonska inovacija u majanskom svijetu. Četverostrane građevine su podignute na niskim terasama oko golemo trga. Najpoznatija takva građevina u Uxmalu je Zgrada redovnica, a ovakvo ime je dobila jer zatvorena struktura dvorišta, okružena zgradama podijeljenima na prostorije nalik ćelijama, podsjeća na samostan. Pročelje građevine prekriveno je atraktivnim mozaicima od klesanog kamena koji tvore skladne geometrijske motive. Plitki reljefi koji prikazuju jaguara i Pernatu zmiju podsjećaju na vjerske teme mayanskih i meksičkih naroda. U jugoistočnom dijelu Uxmala nalazi se najprestižnija i najimpozantnija građevina u cijelom gradu, a to je Guvernerova palača. Građevina se nalazi na platformi koju tvore tri terase. Sastoji se od središnjeg četverostranog bloka dugačka 52 metra i dva bočna bloka, a svaki je dugačak 17 metara. Mozaici koji ukrašavaju gornji dio vanjskih pročelja, uporaba lažnih lukova i natkriveni trijemovi obilježavaju Guvernerovu palaču kao tipičan atraktivan primjer stila Puuc iz završnog klasičnog razdoblja. U gradu se nalaze i druge vrlo atraktivne arhitektonske cjeline i pojedinačne građevine kao što su Velika piramida (širine 79 i visine od 30 metara) i Sjeverna akropola, u hramskom stilu, Kuća kornjača, te igralište za loptanje.²⁷

²⁷ Bourbon, F., 2002: Drevne civilizacije, Mozaik knjiga, Zagreb, str. 308.-313.

Slika 9. Guvernerova palača



Izvor: <https://www.worldhistory.org>

2.1.1.6. Chichén Itzá

Chichén Itzá je bogata spomenicima koji jasno oslikavaju isprepletenost majanske kulture kasnog klasičnog razdoblja s toltečkom kulturom. Snažan militaristički utjecaj u vladajućem staležu može se primjetiti u mjesnim umjetničkim djelima. Utjecaj stila Puuc iz kasnog klasičnog razdoblja može se pronaći tek na nekoliko građevina, gotovo kao završni kulturni podsjetnik na svijet Maja. U sjeverozapadnom dijelu grada nalazi se igralište za loptanje koje je ujedno i najveće na području Meksika. Dugo je 183 metara, a s istočne strane ga nadvisuje Hram jaguara. Na sjeverozapadnom dijelu grada nalaze se građevine bogate kulturnim nasljeđem Tolteka. Tzompantli, koji se još naziva i Terasom lubanja predstavlja vrstu spomenika koji nisu bili poznati u mayanskim gradovima klasičnog razdoblja, te oni svjedoče o civilizaciji koja je bila opsejdnuta žrtvovanjima. Dojmljivi Hram ratnika i obližnji ostatci tzv. Skupine tisuću stupova nalaze se s istočne strane Terasa lubanja. Skupina tisuću stupova velika je stepenasta piramida izgrađena u 12. stoljeću. Četiri dijela koja tvore strukturu piramide prekrivena su isklesanim prikazima prizora uspjeha toltečkih vojnih skupina, Reda orlova i jaguara. Uz bok Hramu ratnika protežu se nizovi stupova različitih duljina. Izvorno su ti stupovi podupirali lažne svodove stropova golemih dvorana. Trupovi stupova valjkasti su ili kvadratnog oblika, najčešće s plitkoreljefnim ukrasima. Skupina tisuću stupova okružuje trg trapezoidnog oblika sa dviju strana, a na trgu se nalaze ostatci građevine za koju se smatra da je bila natkrivena tržnica. Iako su svi navedeni spomenici fascinantni, piramida El Castillo (dvorac) najvažniji je i najatraktivniji među njima. To je glavna

građevina i simbol Chichén Itzáe, a takvo ime su mu dali Španjolci zbog njegove veličine i položaja, jer stoji izdvojen usred prostrane ravnice između igrališta i Hrama ratnika. Riječ je o četverostranoj piramidi s pravokutnim hramom na vrhu, visine 24 metara. Svaka strana piramide ima 91 stepenicu uključujući i jednu na gornjoj platformi, te oni sveukupno broje 365 stepenica koje predstavljaju broj dana u sunčevom kalendaru. Tijekom proljetne i jesenske ravnodnevnice sjene od sunca prave izgled zmiје koja se spušta niz stepenice.²⁸

Slika 10. El Castillo



Izvor: <https://www.britannica.com>

2.1.2. Kolonijalno doba

Osvajanjem aztečkog glavnog grada Tenochtitlána započela je Španjolska vladavina na današnjem teritoriju Meksika. U centru grada, poznat i pod nazivom Zocalo, Španjolci su na ruševinama aztečkih hramova izgradili Nacionalnu katedralu i osnovali Ciudad de México koji je postao glavnim gradom španjolskih kolonija na američkom kontinentu. Kolonijalno razdoblje trajalo je od 1521. do 1821. godine i u to su vrijeme Španjolci izgradili brojne kulturne građevine od kojih su neke i pod zaštitom UNESCO-a i privlače veliki broj posjetitelja.²⁹

²⁸ Bourbon, F., 2002: Drevne civilizacije, Mozaik knjiga, Zagreb, str. 315.-321.

²⁹ Foster L. V., 2007: A Brief History of Mexico, Checkmark Books, New York, str. 45.

2.1.2.1 Ciudad de Mexico

Ciudad de Mexico je glavni grad Meksika i jedan je najmnogoljudnijih gradova na svijetu sa više od 8,5 miliona stanovnika. Grad se nalazi u središnjem Meksiku i glavno je ekonomsko, političko i kulturno središte države. Na tom području nalazio se glavni grad Azteka Tenochtitlán koji je osnovan u 14. stoljeću. Nakon što je Meksiko postao neovisan 1821. godine, Ciudad de Mexico postao je njegovim glavnim gradom. Povijesno središte grada je od 1987. godine na UNESCO-vom popisu svjetske baštine.³⁰

Metropolitanska katedrala najveća je i najstarija katedrala u Americi. Izgrađena je u razdoblju od gotovo 250 godina (1573.–1813.) na sjevernoj strani glavnog trga Zócala, predstavlja mješavinu triju arhitektonskih stilova koji su prevladavali tijekom kolonijalnog razdoblja, a to su renesansa, barok i neoklasicizam. Katedrala je dugačka 100 metara, ima dva tornja visine 60 metara, a za njenu izgradnju koristilo se kamenje iz srušenih astečkih hramova. Impresivna Nacionalna palača (Palacio Nacional) duga 200 metara nalazi se na istočnoj strani glavnog trga, a izgrađena je 1563. godine. Na sjevernom dijelu grada nalazi se brdo Tepeyac, mjesto koje je nekoć bilo posvećeno astečkoj božici Tonantzin. Od 17. stoljeća, kršćanima brdo predstavlja svetište Gospi od Guadalupe koja je istaknuti simbol meksičke kulture. Milijuni hodočasnika i turista posjećuju dvije tamošnje bazilike: Antigu (Staru) i veliku kružnu baziliku Nueva (Nova), unutar koje se nalazi Gospina slika visine od 6 metara.³¹

Slika 11: Metropolitanska katedrala



Izvor: <https://www.britannica.com>

³⁰ <https://whc.unesco.org/en/list/412/>

³¹ <https://www.britannica.com/place/Mexico-City>

2.1.2.2. Puebla

Pueblu su u podnožju vulkana Popocatepetl, osnovali franjevci 1531. godine. pod imenom Ciudad de los Angeles. U Puebli je sačuvana stara, kolonijalna jezgra grada u kojoj se može vidjeti više od 60 dobro očuvanih crkvi, od kojih su mnoge ukrašene šarenim pločicama zvanim azulejos. Među najvrednije spomenike Pueble ubrajaju se raskošna katedrala podignuta na prijelazu iz 16. u 17. stoljeće, stara nadbiskupska palača i Teatro Principal, jedno od prvih kazališta na području Latinske Amerike (osnovao 1769. godine). Povijesno središte Pueble je 1987. godine uvršteno na UNESCO-v popis kulturne baštine.³²

2.1.2.3. Oaxaca

Nedugo nakon osnivanja grada Oaxace 1532. godine, dominikanski redovnici započeli su sa gradnjom vjerskih građevina. Španjolski barok elegantno je kombiniran sa domorodačkim tradicijama pa su gradske crkve i elaborirani ukrasi najbolji predstavnici meksičke arhitekture Miksteka. Katedrala na glavnom trgu građevina je od najveće vjerske važnosti u Oaxaci, a izgrađena je 1574. godine. Na crkvi Santo Domingo, fasada iz 16. stoljeća izrađena je od pažljivo oblikovanoga kamena, sa svake strane s po jednim zvonikom. Unutrašnjost je prekrivena s nekoliko stotina kilograma zlata. Ostali atraktivni primjeri barokne arhitekture su Basilica della Nuestra Señora della Soledad koja je posvećena u čast Djevice od Soledada, svete zaštitnice Oaxace i crkva San Felipe Neri. Glavna pješačka ulica grada Calle Macedoni Alcalá, obiluje atraktivnim starim kućama španjolskih plemića, a neke od njih su pretvorene u muzeje i galerije. Povijesno središte grada od 1987. godine je pod zaštitom UNESCO-a.³³

2.1.2.4. Querétaro

Grad Querétaro kojeg su Španjolci okupirali 1531. godine, važan je po očuvanosti pravilnog urbanog plana i građevina nastalih u razdoblju španjolske kolonizacije, kao i po izvornim, neplanskim sagrađenim indijanskim četvrtima koje egzistiraju ravnopravno uz španjolske dijelove grada. Querétaro je i primjer kolonijalnog grada čiji izgled svjedoči o mirnoj koegzistenciji različitih etničkih skupina. Posebnu vrijednost imaju brojni barokni spomenici podignuti tijekom 17. i 18. stoljeća. U gradu su i brojne barokne crkve kao što su

³² Grabovac V., 2013: UNESCO: Sva blaga svijeta, AKD, Zagreb, str. 313.

³³ Cattaneo, M., Trifoni, J., 2006: Velika knjiga UNESCO-ove svjetske baštine, Stanek, Varaždin, str. 173.-174.

Santa Rosa de Viterbo, Santa Clara i San Agustín. Posebno istaknuta atrakcija grada je akvedukt koji je opskrbljivao grad vodom, dug 1280 metara, a izgrađen je u razdoblju od 1726. do 1738. godine.³⁴

2.2. Muzeji

2.2.1. Nacionalni antropološki muzej

Ovaj muzej se nalazi u Ciudad de México, te je najveći i najposjećeniji muzej u Meksiku. Muzej je otvoren 1964. godine. Sadrži najveću svjetsku kolekciju od drevnih meksičkih civilizacija. Muzej ima 23 stalne izložbene dvorane. Arheološki eksponati nalaze se u prizemlju, a etnografski eksponati o današnjim autohtonim skupinama u Meksiku nalaze se na gornjoj razini. Kad uđete u muzej, sobe s desne strane prikazuju kulture koje su se razvile u središnjem Meksiku i organizirane su kronološkim redoslijedom. Započnite s desne strane i zaokrenite se u smjeru suprotnom od kazaljke na satu kako biste stekli dojam kako su se kulture mijenjale s vremenom, a kulminiralo je izložbom Mexica (Azteci), prepunom monumentalnih kamenih skulptura, od kojih je najpoznatiji Aztečki kalendar, obično poznat kao "Sunčev kamen". S lijeve strane ulaza nalaze se dvorane posvećene drugim kulturnim područjima Meksika. Sobe Oaxaca i Maya također su vrlo impresivne.³⁵

2.2.2. Nacionalni muzej umjetnosti

Muzej se nalazi u povijesnoj jezgri Ciudad de México, te sadrži veliku kolekciju meksičke umjetnosti u razdoblju između 16. i sredine 20. stoljeća. Trenutna kolekcija sadrži više od 3000 umjetnina na prostoru od 5500 kvadratnih metara. Zbirka muzeja zamišljena je tako da pruži panoramski pogled na razvoj likovne umjetnosti u Meksiku od ranog kolonijalnog razdoblja do sredine dvadesetog stoljeća. Umjetničko djelo podijeljeno je u tri različita razdoblja. Prva pokriva kolonijalno razdoblje od 1550. do 1821. godine. Druga obuhvaća prvo stoljeće nakon Neovisnosti, a treća obuhvaća razdoblje nakon Meksičke revolucije do 1950-ih.³⁶

³⁴ Grabovac V., 2013: UNESCO: Sva blaga svijeta, AKD, Zagreb, str. 315.

³⁵ https://www.mna.inah.gob.mx/el_museo.php

³⁶ <http://www.munal.mx/en/visita>

2.2.3. Muzej Frida Kahlo

Muzej se nalazi u La Casa Azul, Plavoj kući u kojoj je živjela umjetnica Frida Kahlo. Muzej je prepun njezinih djela i djela njenog supruga. Neke sobe sadrže osobne stvari Fride, te fotografije Paula Kleea i drugih. Tu je i velika zbirka povijesnih djela. Od otvorenja Muzeja u srpnju 1958. godine, Plava kuća izlaže ambijent koji je nadahnuo Fridu za njezino stvaranje, kao i njezine osobne stvari. Uz slike oba umjetnika, izloženi su i popularni umjetnički radovi, skulpture iz pretkolonijalnog doba, fotografije, dokumenti, knjige i namještaj. Atraktivno uređen vrt važan je dio Plave kuće u kojem je izložba Fridinih haljina.³⁷

2.3. Manifestacije

Manifestacije su iznimno značajan segment turističke ponude i motiv dolaska turista u turističku destinaciju. Različiti oblici i vrste manifestacija, od političkih skupova, sportskih natjecanja, različitih zabava do vjerskih proslava, civilizacijska su stečevina stara tisućama godina. Putem manifestacije kao posebnog događaja obilježava se jedinstveni trenutak u vremenu s ceremonijom ili ritualom, da bi se zadovoljile posebne potrebe.³⁸

2.3.1. Festival Día de Muertos

Tradicija Dana mrtvih postala je popularna tijekom kolonijalnog doba zbog vjerskog sinkretizma u novom španjolskom potkraljevstvu. Korijene vuče iz pretkolonijalnog doba kada je kult mrtvima bio važan dio kulture drevnih civilizacija. Dan mrtvih slavi se u cijelom Meksiku, s nekim varijacijama ovisno o regiji. Obilježavanje Dana mrtvih održava se 1. i 2. studenoga. Vrijedi spomenuti da je UNESCO 2008. proglasio ovaj festival kao nematerijalnu kulturnu baštinu.³⁹

2.3.2. Festival vina i hrane u Pedregalu

U Cabo San Lucas, od 26. do 29. listopada, luksuzno odmaralište Pedregal okuplja kuhare na godišnjem festivalu vina i gastronomije Art of Taste. Turisti tijekom posjeta mogu provesti četiri dana kušajući izvrsnu kuhinju i sudjelujući u gastronomskim edukativnim iskustvima. Također tijekom trajanja festivala turisti se mogu uključiti u aktivnosti poput

³⁷ <https://www.museofridakahlo.org.mx>

³⁸ <https://www.enciklopedija.hr>

³⁹ <https://www.festivaldevidaymuerte.com>

demonstracije kuhanja, degustacije vina i sira, mogu kušati obrok od 5 slijedova (svaki slijed priprema drugi kuhar).⁴⁰

2.3.3. Cervantino festival

Međunarodni festival Cervantino je festival koji se održava svake godine u gradu Guanajuatu i trenutno je najvažnija umjetnička i kulturna aktivnost u Meksiku i Latinskoj Americi. Jedan je od četiri najvažnija umjetnička festivala u svijetu. U njemu se spajaju glazba, opera, kazalište, ples i književnost. Jedno od velikih postignuća festivala je i okupljanje i promicanje znatnog broja domaćih umjetnika koji posjetiteljima omogućuju prikaz velike kulturne i umjetničke vrijednosti Meksika.⁴¹

⁴⁰ <https://www.waldorfastorialoscabospedregal.com>

⁴¹ <https://festivales.cultura.gob.mx/fic>

3. TURIZAM POSEBNIH INTERESA

Za potencijalnog posjetitelja važno je saznanje o obliku turizma koji upućuje na turističke sadržaje. Uz klasični sunčani i morski turizam, ova zemlja razvija i kulturni, ekološki i avanturistički turizam, kao i sportski orijentirani turizam, luksuzne i medicinske usluge.

3.1. Kulturni turizam

Kulturni turizam specifičan je za mjesta u kojima njihove građevine, parkovi i ulice predstavljaju prošlost. U takvim mjestima gosti posjećuju arhitektonske znamenitosti poznate zbog svoje atraktivnosti ili uloge u nekom povijesnom događaju.⁴² U Meksiku je kulturni turizam baziran primarno na brojnim kulturno-povijesnim znamenitostima domorodačkog stanovništva i kasnije na znamenitostima iz kolonijalnog doba. Meksička autohtona baština poznata je u cijelom svijetu zbog drevnih gradova i arheoloških nalazišta.

3.2. Ekoturizam

Ekoturizam koji znači provođenje odmora u očuvanoj prirodi i promicanje zaštite okoliša, postaje sve traženiji oblik odmora, posebno među stanovnicima velikih i zagađenih gradova, te industrijskih regija.⁴³ Meksiko sa svojih 67 nacionalnih parkova pruža turistima, obožavateljima prirode, da upoznaju njegovu zaštićenu prirodu. Iako se ekoturizam najviše odnosi na atraktivna tropska područja, veliki broj turista posjećuje i planinske lance, kanjone i pustinje u središnjem i sjevernom Meksiku, koji sadrže veliki broj nacionalnih parkova i zaštićenu prirodnu baštinu.

3.3. Zdravstveni turizam

Meksiko sve veći broj ljudi posjećuje zbog zdravstvenog turizma. Iako 64 posto radno sposobnog stanovništva nema pristup zdravstvenom sustavu, Meksiko je na drugom mjestu na svijetu kao destinacija za zdravstveni turizam. Zahvaljujući naprednoj tehnologiji, visokoj usluzi i, prije svega, niskim cijenama, oko milijun ljudi svake godine posjeti ovu zemlju kako bi se podvrgli liječničkom pregledu, liječenju ili kozmetičkoj operaciji.⁴⁴

⁴² Weber, S., Mikačić, V., 2003: Osnove turizma, Školska knjiga, Zagreb, str. 50.

⁴³ ibid, str. 51.

⁴⁴ Lew A. A., Hall C. M., Timothy D. J., 2011: World Regional Geography, Kendall Hunt Publishing Company, Dubuque, str. 559.

3.4. Avanturistički turizam

Avanturistički turizam za turiste znači povezivanje s novom kulturom ili novim krajolikom uz istovremenu fizičku aktivnost. Također turistima pruža relativno visoke razine osjetilne stimulacije, obično postignute uključivanjem fizički zahtjevnih komponenata.⁴⁵ Meksiko u tom pogledu nudi mnoštvo mogućnosti za doživljavanje ovakvih avantura. Jedno od njih je skakanje padobran, a posebno je atraktivno ono na pacifičkoj obali u Ixtapi.. Još jedno neočekivano iskustvo avanture u Meksiku može se doživjeti na ledenjacima koji se nalaze na tri najviše planine u zemlji a to su Pico de Orizaba, Popocatepetl i Iztaccíhuatl. Također vožnja kajakom spada pod avanturistički turizam, a Meksiko to pruža zbog mnogih tekućica u planinskim krajevima.⁴⁶

3.5. Nautički turizam

Nautički turizam pokazuje sve veći rast u usporedbi s ukupnim turističkim prometom u svijetu, a razvijaju ga zemlje s pogodnim prirodnim resursima.⁴⁷ Posjetom Cancuna turisti mogu iskusiti ronjenje na dah ili vožnju žutom podmornicom. Također pruža im se mogućnost da izbliza i osobno uživaju u razgledavanju raznovrsnih vrsta atraktivnih tropskih riba, te plove iznad koraljnog grebena koji je drugi po veličini u svijetu.⁴⁸

⁴⁵ Weber, S., Mikačić, V., 2003: Osnove turizma, Školska knjiga, Zagreb, str. 75.

⁴⁶ <https://theculturetrip.com>

⁴⁷ Weber, S., Mikačić, V., 2003: Osnove turizma, Školska knjiga, Zagreb, str. 76

⁴⁸ <https://www.getyourguide.com>

4. STATISTIČKI POKAZATELJI TURIZMA

Kao turističkoj zemlji, poznatoj po brojnim atrakcijama i znamenitostima koje su analizirane u prethodnim poglavljima, bitnu ulogu u razvoju same države, a tako i njenog turizma, imaju smještajni kapaciteti. U nastavku rada biti će provedena analiza smještajnih kapaciteta koje država Meksiko posjeduje i nudi svojim posjetiteljima. Osim toga biti će prikazani i analizirani dolasci i noćenja turista iz različitih regija svijeta.

4.1. Smještajni kapaciteti

S obzirom na broj međunarodnih turističkih dolazaka, Meksiko ulazi u skupinu 10 najposjećenijih zemalja na svijetu.⁴⁹ Ima širok spektar smještajnih kapaciteta, različitih stilova, veličina, kvaliteta i cijena, koje odgovaraju njegovoj raznovrsnoj klimi, krajoliku i terenima. Odsjedanje u urbanom dijelu Meksika znatno je skuplje od onog u ruralnim područjima, no ta razlika u cijeni ne osigurava uvijek i bolju kvalitetu smještaja. Od svih smještajnih kapaciteta koje nudi država Meksiko, hotelske sobe su najčešći izbor turista. Osim hotela, tu su apartmani i privatni smještaj te hosteli i kampovi. Isto tako, turisti, koji žele doživjeti nešto novo i isprobati ne tako čestu opciju smještaja, mogu unajmiti sobu na ranču te tako upoznati život u ruralnom dijelu Meksika.⁵⁰ U nastavku će se prikazati broj soba koje se nalaze u turističkoj ponudi Meksika u odnosu na druge države Centralne i Južne Amerike.

Tablica 1. Broj soba u turističkoj ponudi Meksika od 2018. do 2019.

Država	Broj soba
Mexico	808,139
Brazil	541,314
Colombia	307,458
Peru	304,640
Argentina	118,858
Ekvador	74,173
Costa Rica	57,233

Izvor: Mexico Market Update: <https://www.hospitalitynet.org/file/152008875.pdf>

⁴⁹ Curić, Z., Glamuzina, N., Opačić, V. T., 2013: Geografija turizma, Ljevak, Zagreb, str. 48.

⁵⁰ <https://www.exparrivals.com/americas/mexico/accommodation-mexico>

Meksiko zauzima najveći udio u broju soba, u usporedbi sa zemljama srednje i Južne Amerike. Slijedi ga Brazil sa 541.341 sobom i Kolumbija sa 307.458.

4.2. Turistički dolasci i noćenja

Kako i za svaku turističku zemlju, tako i za Meksiko, turizam je jako važan za cjelokupno gospodarstvo ove države. U 2019. godini, 44,7 milijuna stranih turista posjetilo je Meksiko te je ukupni prihod za taj koncept iznosio 24,6 milijardi dolara. Iste godine Meksiko je rangiran na ljestvici pod brojem sedam diljem svijeta po broju međunarodnih turista.

Prema UNWTO, u nastavku slijedi tablica u kojoj su navedeni dolasci prema vrsti posjetitelja od 2015. do 2019. Godine.

Tablica 2. Dolasci prema vrsti posjetitelja od 2015. do 2019. (u '000)

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Turisti (duže od 24h)	32,093	35,079	39,291	41,313	45,024
Izletnici (najviše 24h)	55,035	59,774	60,058	55,184	52,382
UKUPNO	87,129	94,853	99,349	96,497	97,406

Izvor: Mexico: Country-specific: Basic indicators 2015.-2019.: <https://www.e-unwto.org>

Iz tablice je vidljivo kako se broj dolazaka turista iz godine u godinu povećavao, a broj izletnika je rastao do 2017. godine te je od 2018. počeo padati. Najveći ukupan broj dolazaka bilježi se u 2017. godini, dok je najmanji broj dolazaka bio u 2015. godini. Iz tablice se može zaključiti kako je ukupan broj dolaska turista do 2017. godine bio u redovitom poraste, a da je 2018. Broj ukupnog broja dolazaka smanjen te se ponovno povećao u 2019. godini.

Također, u nastavku slijedi analiza dolazaka turista prema različitim regijama svijeta u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Tablica 3. Dolasci turista prema regijama od 2015. do 2019. (u '000)

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Afrika	24	26	28	33	34
Sjeverna i Južna Amerika	29,437	31,376	35,208	38,131	41,802
Istočna Azija i Pacifik	322	370	412	437	437
Europa	1,697	1,828	1,958	2,053	2,101
Bliski Istok	28	40	42	52	46
Južna Azija	20	24	26	32	33
Ostalo	565	1,415	1,618	575	573
UKUPNO	32,093	35,079	39,291	41,313	45,024

Izvor: Mexico: Country-specific: Basic indicators 2015.-2019.: <https://www.e-unwto.org>

Najviše dolazaka turista u Meksiko bilo je iz Sjeverne i Južne Amerike u svih pet analiziranih godina, od kojih 2019. broji najviše dolazaka i to 41,802 000 turista. Slijede ih turisti iz Europe sa također najviše dolazaka u 2019. godini. Najmanje dolazaka bilježi se iz Južne Azije sa samo 33 000 dolazaka u 2019., zatim je slijedi Afrika sa 34 000 dolazaka.

ZAKLJUČAK

Svakoj turističkoj destinaciji je važno da u očima cijelog svijeta, ljudi, ali i konkurentima pokažu u najboljem mogućem svjetlu te na njih ostave što jači pozitivan utisak. Cilj je svake države, a tako i Meksika da svoje posjetitelje i turiste, jednom riječju klijente, zadrže, a nove uz pomoć odnosa javnošću, marketinga te govorne riječi koje zadovoljni turiste dijele sa svojim prijateljima i bližnjima, te naravno što boljim asortimanom ponude.

Meksiko je turistički dobro razvijena država koja ima mnoge prirodne i društvene atrakcije koje privlače veliki broj turista. Od atraktivnih prirodnih faktora koji su važni za razvitak turizma potrebno je izdvojiti pogodne klimatske značajke Meksika. Zbog tropskih obilježja i velikog broja sunčanih sati u Meksiku je omogućeno razvijanje kupališnog turizma kroz cijelu godinu, a uz ugodnu klimu ima i izlaz na dva oceana s atraktivnim plažama. Meksiko je i popularna destinacija zbog svojih prašuma i pustinja u kojima žive mnoge endemske biljne i životinjske vrste, te važno je i naglasiti da Meksiko ima čak 67 nacionalnih parkova. Društveni faktori imaju također važnu ulogu u razvitku turizma u Meksiku i dobro su iskorišteni za to. Kulturno-povijesne znamenitosti jedne su od glavnih atrakcija Meksika. Na ovom su području živjele drevne visoko razvijene civilizacije kao što su Maye i Asteci i za sobom ostavili impresivne velike gradove i brojne atraktivne kamene građevine koje privlače turiste iz cijeloga svijeta. Veliki doprinos turizmu je i taj što su većina tih gradova i kulturno-povijesnih spomenika pod zaštitom UNESCO-a što još dodatno potiče turiste da posjete takve značajne povijesne lokacije. Turizam u Meksiku najviše ovisi o posjetiteljima iz susjednog SAD-a i Kanade, te je zbog toga meksički turizam vrlo osjetljiv na gospodarska kretanja u tim državama.

Prema prikazanim statističkim podacima u poglavlju četiri, može se zaključiti kako je Meksiko jedna od najposjećenijih turističkih destinacija. Zahvaljujući suvremenoj tehnologiji turisti lako mogu doći do informacija koje ih zanimaju pa si tako i sastaviti listu atrakcija, manifestacija i ostalih destinacija koje žele posjetiti. Dakle, Meksiko ima brojne atrakcije koje privlače veliki broj turista, ali isto tako ima i dobro razvijenu infrastrukturu smještajnih kapaciteta. Putem svojih službenih internet stranica, Meksiko pokušava sve svoje posebnosti što više približiti turistima i tako ih privući na dolazak.

POPIS LITERATURE

KNJIGE:

1. Black, J., 2020: Povijest svijeta, Stanek, Varaždin
2. Bourbon, F., 2002: Drevne civilizacije, Mozaik knjiga, Zagreb
3. Cattaneo, M., Trifoni, J., 2006: Velika knjiga UNESCO-ove svjetske baštine, Stanek, Varaždin
4. Curić, Z., Glamuzina, N., Opačić, V. T., 2013: Geografija turizma, Ljevak, Zagreb
5. Foster, L. V., 2007: A Brief History of Mexico, Checkmark Books, New York
6. Grabovac V., 2013: UNESCO: Sva blaga svijeta, AKD, Zagreb
7. Kirkwood, B., 2000: The history of Mexico, Greenwood Press, Westport
8. Klemenčić, M., 2006: Atlas svijeta, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb
9. Lew A. A., Hall C. M., Timothy D. J., 2011: World Regional Geography, Kendall Hunt Publishing Company, Dubuque
10. Natek K., Natek M., 2000: Države svijeta 2000, Mozaik knjiga, Zagreb
11. Weber, S., Mikačić, V., 2003: Osnove turizma, Školska knjiga, Zagreb

INTERNETSKI IZVORI:

1. Enciklopedija Britannica: <https://www.britannica.com>
2. Festival Dia de Muertos: <https://www.festivaldevidaymuerte.com>
3. Festival vina i hrane u Pedregalu: <https://www.waldorfastorialoscabospedregal.com>
4. Hrvatska enciklopedija <https://www.enciklopedija.hr>
5. <https://theculturetrip.com>
6. <https://www.getyourguide.com>
7. Muzej Frida Kahlo: <https://www.museofridakahlo.org.mx>
8. Nacionalni muzej umjetnosti: <http://www.munal.mx/en/visita>
9. Palenque: <https://www.worldhistory.org>
10. Službena stranica Meksika: <https://www.gob.mx>
11. UNESCO: <http://whc.unesco.org>
12. UNWTO: <https://www.e-unwto.org>

POPIS PRILOGA

POPIS SLIKA:

Slika 1: Karta Mekiska

Slika 2: Nacionalni park Cumbres de Monterrey

Slika 3: Nacionalni park Nevado de Toluca

Slika 4: Nacionalni park Cañón del Sumidero

Slika 5: Nacionalni park Tulum

Slika 6: Nacionalni park Lagunas de Zempoala

Slika 7: Sunčeva piramida

Slika 8: Piramida natpisa

Slika 9: Guvernerova palača

Slika 10: El Castillo

Slika 11: Metropolitanska katedrala

POPIS TABLICA:

1. Tablica 1: Broj soba u turističkoj ponudi Meksika od 2018. do 2019.
2. Tablica 2: Dolasci prema vrsti posjetitelja od 2015. do 2019.
3. Tablica 3: Dolasci turista prema regijama od 2015. do 2019.

SAŽETAK

Završni rad iz kolegija „Turistička geografija svijeta“ baziran je na tursitičkoj ponudi, prirodnih i antropogenih atrakcijskih osnova Meksika. Rad započinje uvodom prirodne osnove u funkciji razvoja turizma, a akcent je na reljefu, klimi i vegetaciji, vodi i zaštićenim prirodnim područjima koji su u ovom slučaju nacionalni parkovi. Zatim su prikazane antropogene atrakcijske osnove poput kulturno povijesne baštine, muzeja i manifestacija. Nadalje fokus je na turizmu posebnih interesa. Uz zaključak nalazi se i poglavlje turistički smještajni kapaciteti koji uključuju dolaske i noćenja posjetitelja.

Ključne riječi: razvoj turizma, prirodna osnova, antropogene atrakcijske osnove, turizam posebnih oblika, turistički smještajni kapaciteti

ABSTRACT

The final paper from the course "World tourist geography" is based on the tourist offer, natural and anthropogenic attractions of Mexico. The paper begins with the introduction of the natural basis in the function of tourism development, the emphasis is on relief, climate and vegetation, water and protected natural areas, which in this case are national parks. Then, anthropogenic attractions based on cultural and historical heritage, museums and events are presented. Furthermore, the focus is on special interest tourism. With the conclusion is in the chapter tourist accommodation facilities that include arrivals and overnight stays of visitors.

Keywords: tourism development, natural basis, anthropogenic attraction bases, special forms tourism, tourist accommodation capacities